БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 9 (8535) | 1958 оной январиин 11, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Республикын колхозуудта болон совхозуудта хурьгалһан хонидые ороондо оруулга тон мууса ябуулагдажа байна.

*НҮХЭД ХОНИШОД! Энэ шухала хэрэгтэ бии байгаа **дутагдалнуудые дары усадхажа,** абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэгты!*

КПСС-эй Обкомдо, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1958 ондо республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөөнэй услови тухай

Хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлаһан хүдөө ажахын түрүүшүүлые урмашуулха зорилгоор КПСС-эй Обком, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ямар ушарта, ямар амжалта туйлаад байхадань, дамжуулгын Улаан туг үгэхэ, шан барюулха тухай тусхай тогтоол баталан абаа. КПСС-эй Обкомой, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэреэр, иимэ амжалта туйлагшадта КПСС-эй Обкомой, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха юм:

Һү һаалга, гүрэндэ тушаалга, худалдалгаар: аймагуудта—нэгэ туг, МТС-үүдтэ—нэгэ, колхозуудта—нэгэ, совхозуудта—нэгэ туг бии болгогдоо. Үнеэдээ олошоруулхатаяа хамта, үнеэн бүриһөө ехэ һү һааһан, мүн гүрэндэ ехэ һү тушааһан, худалдаһан аймагууд, колхозууд, совхозууд, МТС-үүдтэ һара бүриин дүнгөөр эдэ тугууд барюулагдаха юм. Кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр социалис мүрысөөндэ илагшадта туг, мүнгэн шантайгаар: аймагуудта 3 мянган түхэригтэйгөөр, МТС-үүдтэ 2 мянган түхэригтэйгөөр, колхозууд, совхозуудта 1000 түхэригтэйгөөр барюулагдаха байна.

Мяха абалга, гүрэндэ тушаалга, худалдалгаар: аймагуудта нэгэ туг, МТС-үүдтэ—нэгэ туг, колхозуудта—нэгэ туг, совхозуудта—нэгэ туг бии болгогдоо. Гүрэндэ мяха тушааха кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээд, томо, тарган мал гүрэндэ тушаагаад байгаа һаань, мяха абаха, гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха түсэбөө эгээ ехээр дүүргэгшэдтэ энэ туг квартал бүхэнэй дүнгөөр үгтэхэ юм. Кварталай дүнгөөр социалис мүрысөөндэ илажа гарагшадта тугтай хамта мүнгэн шан: аймагуудта—3 мянга, МТС-үүдтэ—2 мянга, колхозуудта ба совхозуудта—1000 түхэриг үгтэхэ байна.

Хонин ажал хүгжөөлгөөр, нооһо абалга ба гүрэндэ тушаалга, худалдалгаар: аймагуудта—нэгэ туг, МТС-үүдтэ—нэгэ туг, колхозуудта—нэгэ туг, совхозуудта—нэгэ туг бии болгогдоо.

Саг сагаар тугай барюулагдаха гурим:

Март һарада январь, февраль һаранuудай дүнгөөр, зуун эхэ хонин бүридэ эгээ олон хурьга абаһан, эгээ олон хони ороондо оруулһан байхадань туг үгтэхэ.

Июньдэ—үбэлжэлгын дүнгүүдээр, хонидоо эгээ һайнаар ондо оруулһан, зуун эхэ хонин бүридэ эгээ олон хурьга абаһан байхадань туг үгтэхэ.

Октябрьда—хонин бүриһөө эгээ ехэ нооһо хайшалһан, нооһо абаха, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө дүүргэһэн, ноябрь—декабрь һарануудта хурьгадые абахын тула хонидые зундаа эгээ олоор ороондо оруулһан байхадань туг үгтэхэ.

1959 оной январь һарада—1958 оной хүдэлмэриин дүнгөөр, зуун эхэ хонин бүриһөө эгээ олон хурьга абаһан, хонидоо ехээр үдхэһэн, ехэ нооһо хайшалһан, гүрэндэ нооһо ехээр тушааһан байхадань туг барюулагдаха.

Туг барюулха бүридэ мүнгэн шан: аймагуудта—5 мянган түхэриг, МТС-үүдтэ 3 мянган түхэриг, колхозууд ба совхозуудта 2 мянган түхэриг үгтэжэ байха юм.

Орооһо таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгаар, тэжээл бэлэдхэлгээр: аймагуудта—нэгэ туг, МТС-үүдтэ—нэгэ туг, колхозуудта—нэгэ туг, совхозуудта—нэгэ туг бии болгогдобо. Эдэ тугууд Агууехэ Октябриин социалис революциин 41 жэлэй ойн гүйсэхэдэ барюулагдаха юм. Ургаса хуряаха түсэбөө дүүргээд байгаа һаань, ургасаяа саг болзортонь гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряаһан, гүрэндэ ургамалай эдеэ тушааха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэһэн, хүдөө ажахын ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хааһан, малаа үбһэ тэжээлээр һайнаар хангаһан байхадань энэ туг барюулагдаха байна.

Социалис мүрысөөндэ илагшадта энэ туг барюулхатаяа хамта мүнгэн шан: аймагуудта 10 мянган түхэриг, МТС-үүдтэ—5 мянган түхэриг, колхозууд, совхозуудта—3 мянган түхэриг үгтэхэ.

Сахарай свёкло ургуулан, гүрэндэ тушаалгаар—МТС-үүдтэ нэгэ туг, колхоз, совхозуудта—нэгэ туг бии болгогдоо. Сахарай свёклын эгээ ехэ, зүгөөр МТС-үүд га бүриһөө 120 центнерһээ бага бэшэ, колхозууд 180 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаһан, 1958 оной ноябриин 1 болотор сахарай свёкло гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргэһэн байхадань энэ туг үгтэхэ.

Сахарай свёклоор Улаан туг ургаса хуряаһанай һүүлдэ, гүрэндэ сахарай свёкло тушааха түсэбөө дүүргээд байхадань, зүгөөр, ноябриин 1-һээ оройтуулангүйгөөр барюулагдаха байна.

Дамжуулгын энэ Улаан туг барюулхатаяа хамта МТС, колхоз, совхозуудта 5—5 мянган түхэриг мүнгэн шан үгтэхэ.

Социалис мүрысөөндэ илагшадта КПСС-эй Обкомой, Министрнүүдэй Соведэй түлеөлэгшэд дамжуулгын Улаан туг барюулжа байха гэжэ тогтоогдоо.

Аймаг, МТС, колхоз, совхозуудта дамжуулгын Улаан туг республикын Хүдөө ажахын министерствын, КПСС-эй айкомуудай ба аймгүйсэдкомуудай зууршалгаар барюулагдажа байха.

Ленинград. Ашаа шэрэдэг тон томо суднануудта хэрэглэгдэхэ турбинануудые Кировскэ завод бүтээдэг болоо. Шэнэ корабльнуудай гол двигателиинь 13 мянган мориной хүсэтэй турбинанууд байха юм. Иимэ двигателеэр хангагдаһан суднанууд далайн флодой юрын ашаанай пароходууд болон теплоходуудта орходоо хоёр дахин түргэнөөр ябаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой 18-дахи механическа цехын токарь В. И. Федоров турбинын редукторай мөөрине мүлин точилдожо байна. Энэ токарь халаан соогоо хоёр нормо дүүргэдэг юм.

ТАСС-эй фотохронико.

Кяхтын совхозой эрхим хонишон Иван Каленов үнгэрэгшэ жэл хонин бүриһөө 4 килограмм 500 грамм нооһо хайшалаа. Мүн Яруунын аймагай «Победа» колхозой хонишон Аржамаа Цыдыпова хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо абаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) хонишод И. Калёнов, А. Цыдыпова.

Л. Хайдуровай фото.

Энэ жэлдэ 25 мянган хурьга абажа түлжүүлхэбди

Республикын түрүү хонишодой зүблөөндэ абтаһан хандалгые зүбшэн хэлсээд, Борьёогой совхозой хонишод хонидые олоор хэнзэлүүлжэ, тоо толгойень түргөөр олошоруулха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхабди гэжэ мэдүүлбэ.

Республикымнай түрүү хонишод, мүн манайшье совхозой эрхим хонишод нүхэд Б. Дабаев, И. Бурганов, Б. Цыбенов гэгшэд хонидые олоорнь хэнзэлүүлжэ, тоо толгойень түргөөр олошоруулжа болохо байһыень бодото хэрэг дээрээ харуулһан байна. Жэшээнь, совхозоймнай эрхим хонишон нүхэр Дабаев 1957 ондо 100 хонин бүриһөө 139 хурьга абаһан байха юм. Үнгэрэгшэ зун манай түрүү хонишод 1960 оной эсэстэ гэхэ гү, али һаяын гурбан жэлэй туршада хонидоо таба түрүүлжэ, хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулха уялга абаа һэн.

Мүнөө тэрэ уялгаяа шэнэдхэн хаража, эхэ хонидоймнай отарын хонишод 1958 ондо дунда зэргээр 100 хонин бүриһөө 147 хурьга абажа түлжүүлхээр шиидээ. Тиигэжэ бүхы совхоз дотор 1958 ондо 25 мянган хурьган абтаха.

Мүн түрүү хонишодоймнай бригаданууд дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа. Жэшээнь, Ж. Жибдоржиевай бригадынхид 1958 ондо 100 хонин бүриһөө 195 хурьга, Ц. Чойдоновой бригадынхид — 194, Г. Цырендоржиевай бригадынхид — 190, И. Бургановай бригадынхид — 186, Д-Ц. Дуриновай бригадынхид — 183, Б. Дабаевай бригадынхид —178 хурьга абажа түлжүүлхэ байна.

Мүнөө хурьга абажа байһан отарануудта хонидые илгажа, ороондо оруулжа эхилээ. Тиигэжэ ахалагша хонишод нүхэд Цыбенов, Бурганов, Жибдоржиевай отарануудта 40-өөд хонид ороондо оруулагдаба.

Хурьгалһан хонидто силос, концентрат нэмэжэ үгтэдэг болоо. Энээнэй ашаар хонид һүтэй болохо, шадал хүшеэшье алдахагүй, мүн ороондо ороходоошье һаатахагүй байна.

М. Мельников,
Борьёогой совхозой директор.

Хурьган олоор абтана

Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон нүхэр Жалсан Бадмаевай отарынхид үнгэрэгшэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абажа, бүрин бүтэн түлжүүлээд, нютагай үүлтэрэй хонин бүриһөө 2,2 килограмм нооһо хайшалаа һэн.

СССР-эй Верховно Соведэй сессиин Хандалгада, эб найрамдалда зорюулагдаһан Деклараци болон Манифестдэ харюу болгон энэ отарынхид бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа.

Эндэхи хонишод энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 160 хурьга абахаар шиидэнхэй. Мүнөө энэ отарада түрүүшын 100 гаран хурьган абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Тиигэжэ эндэхи отарын бүхы хонид февраль гаратар хурьгалжа дүүрэхэ юм.

М. Намжилов.

Ноёхонойхид уялга абаад, һанаагаа амаршоо

Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо оройдоо 52 хонин ороондо оруулагдаа

Хоринн аймагай ««Улаан Одон» колхозой хонишодой бэшэгые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, ноёхоной хонишод 1958 ондо 100 хонин бүриһөө 144 хурьга абаха гэжэ шиидээ һэн. Теэд уялга абаха гээшэмнай ехэ хүдэлмэриин эхиниинь лэ гэжэ мэдээжэ ха юм. Уялга абаад, һанаагаа амарха бэшэ, харин бүри ехэ оролдолго гаргажа, хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүүгээр хүдэлхэ хэрэгтэй бшуу.

Ноёхонойхидой уялга абаһанһаань хойшо 20-ёод хоног үнгэрбэ. Энэ үедэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр С. Цыдыпов), зоотехник нүхэр Барадий Лобсанов, эндэхи хонишод абаһан уялгаяа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө юу хээб, ямар оролдолго гаргааб?

Хэһэн, бүтээһэн юумэниинь тон бага. Мүнөө үедэ 1500-гаад хонин, тэрэ тоодо декабрь һарада 800 хонин хурьгалһан байна. Эдэ хонидһоонь январиин 10-най мэдээгээр оройдоол 52 хонин ороондо оруулагдаад байха юм. Мүн хурьгалһан хонидһоонь гадна, ороондо оруулагдаагүй нёдондоной хэдэн зуун түлгэ бии.

Юундэ иимэ үсөөн хони ороондо оруулбат гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов, зоотехник нүхэр Лобсановһаа асуухада, тэдэнэр ингэжэ харюусаба:

— Колхоздомнай искусственна урэжүүлгын 3 пункт хүдэлнэ, бусад отарануудтаа хусануудаа хубаажа үгөөбди. Теэд эхэ хонид отогүй байжа, ороондо орожо үгэнэгүйлдаа. Үдэртөө 4—5 лэ хонин ороондо ороно,—гээд һанаа амарханаар мэдүүлнэ.

Бодото дээрээ юун болоноб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд искусственна урэжүүлгын пунктнуудые һаял, январиин 4—5-най багаар нээһэн байна. Тиихэдэ эхэ хонидынь рационой ёһоор эдеэлүүлэгдэнэгүй. Эхэ хонин бүридэ үдэртөө оройдоол 0,3 килограмм үбһэ, зелёнко, 0,1 килограмм һагшадаһа эдюулнэ. Хурьгалһан хонидто силос эдюулхэ аргатай байгаад үгэнэгүй. Хусануудта үбһэ, зелёнко, талха таряанай зүйлһөө бэшэ юушье үгтэнэгүй. Түүхэй үндэгэ, морковь гэхэ мэтын шухала хэрэгтэй зүйл байхагүй.

Эдэ бүгэдэһөө гадна, ототой хонидые хусануудаар бэдэрүүлхэдээ газаа, январиин янгинама хүйтэндэ табидаг байна. Иимэ хүйтэн газарта хонидой ототой отогүй байһыень мэдэхэнь бэрхэтэй ха юм. Теэд энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, зоотехник нүхэр Лобсанов хонидоо зохид байрада байлгажа, ороондо табихын түлөө ямаршье хэмжээ абаагүй байһаар.

— Ототой хонидые бэдэрхын түлөө дулаан, һаруул байра хэрэгтэй. Иимэ байра мүнөө хаанаһаа олохо гээшэбибди,—гэжэ зоотехник нүхэр Лобсанов гараа дэлгээд һуудаг. Энэнь гэмшэлтэй.

Хэрбээ оролдолго, үүсхэл гаргабал отара бүхэндэ иимэ байра түхеэржэ болохо байһаниинь элитэ.

Ноёхонойхид эдэ бүхы дутагдалнуудаа дары усадхажа, декабрь, январьда хурьгалһан хонидоо тэрэ доронь, хоёр гурба неделиин туршада бултыень ороондо оруулха гэжэ оролдохо ёһотой. Уялга абаһан лэ хойноо тэрэнээ дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо хэрэгтэй бшуу.

А. Борисов.

Бүгэдымнай нангин хэрэг гээшэ

Хонидые хэнзэлүүлхэ гээшэ шэнэ хэрэг бэшэ. Республикын хонишодой суглаанда хабаадалсахадаа Тарбагатайн аймагай хонишон нүхэр Черновтой уулзажа хөөрэлдэһэн байнаб. Энэ нүхэр хоёр жэлдэ удаалуулан хонидоо хэнзэлүүлжэ, һайн амжалта туйлажа байна.

Республикын түрүү хонишодой дүй дүршэлые халан абажа, жэлдээ эхэ хонидые хоёр дахин хурьгалуулха арга боломжо маанадта хүсэд бии. Хонидоо олоор хэнзэлүүлжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абаха зорилго табиһан Хорин аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишодой һайшаалта үүсхэлые манай отарынхид халуунаар дэмжээ.

Бидэ арга боломжонуудаа һайса бодожо үзөөд, энэ үүсхэлые дэмжэн, 100 эхэ хонин бүриһөө 160-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха гэжэ шиидээбди.

Мүнөө отарадамнай 468 эхэ хонид бии. Январь, февраль һаранuудта 460 хурьга абахабди. 300 эхэ хонидые хурьгалһанайнь һүүлээр 20 хоногой болзорто шэлэжэ, искусственна аргаар үрэжүүлхэбди. Тиигэжэ хамтадаа 760 хурьга абаха болонобди. Энэмнай 100 эхэ хонин бүридэ 160 хурьган хүртэхэ болоно.

Хурьгалһан хонидые саг соонь ороондо оруулхын тулада үрэжүүлгын пункт нээгдээ. Үүлтэр һайнтай хусанууд мүнөө шэлэгдээ. Тэдэниие һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ байнабди. Мүн хүгтэй хусануудай эдеэлүүлгэ һайжаруулагдаа. Ороондо орохо хонидые дулаан дал соо оруулжа илганабди. Тиигээд тэдэнээ үдэшэ, үглөөгүүрынь хоёр дахин үрэжүүлнэбди.

100 эхэ хонин бүриһөө 160 хурьга абаха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ гээшэ. Энээниие бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө үсэд шангаар ажаллаха хэрэгтэй гэжэ бидэ мэдэнэбди. Зүгөөр, зооветеринарна мэргэжэлтэд маанадта бага туһаламжа үзүүлнэ. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр хонидой бэлшээридэ байха үедэ халта дайраад бусашадаг заншалтай. Энээнһээ хойшо хүдөө ажахын мэргэжэлтэд отарануудаар хонон үнжэн ябадаг, заабари үгэдэг болог лэ. Мүн колхозой правлени хонишодтоо ехээр анхарал табидаг болохо зэргэтэй. Хэрбээ бултадаа эбтэй этэйгээр, ханшыгаа шамажа ороо һаа, хонин ажалаа түргөөр хүгжөөхэ аргатайбди.

Абаһан уялгануудаа бэелүүлхын түлөө бидэ хүсэ шадалаа гамнахагүйбди.

К. Чернов, Ц. Цыренов,
Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Онхолюунай отарын хонишод.

Хонидоо олошоруулха аргатайбди

Манай колхозой хонишод һүүлэй үедэ хонин ажалаа хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 91 хурьган абтажа түлжүүлэгдэһэн, хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,850 килограмм нооһон хайшалагдажа, эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 120 килограмм нооһон абтаһан байна. Тиихэдэ колхозоймнай зарим түрүү хонишод ажалдаа бүришье һайн амжалта туйлаа. Жэшээлхэдэ, залуу хонишон Жалсаб Жамбалов 100 эхэ хонин бүриһөө 103 хурьга абажа түлжүүлээ. Мүн хонишон Базар-Сада Батомункуев 245 эхэ хониноойнгоо толгой бүриһөө 4,950 килограмм нарин, нарибтар нооһо хайшалаа.

Гэбэшье, юрэнхыдөө хонин ажалнай ехэ удаанаар хүгжөөгдэнэ, илангаяа тоо толгойнь удаан олошорно. Үнгэрэгшэ жэлдэ хонидоймнай тоо толгой оройдоо 10 процентээр нэмээ. Хэрбээ саашадаа энэ зангаараа байбал, 1960 он болотор хонидойнгоо тоо толгой олошоруулха түсэбнай яашье дүүрэхэгүй болоно.

Тиимэһээ бидэнэр һаяхан Хоринн аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишодой бэшэгтэй танилсаад, 1958 ондо үбэлэй һарануудта хурьгалха хонидоо олоор хэнзэлүүлжэ, тэдэнэйнгээ тоо толгойе олошоруулха аргатай байһанаа мэдээбди. Өөһэдынгөө арга боломжонуудые элирхэйлэн тоолоно үзөөд, колхозойнгоо хонишодтой зүбшэн хэлсэжэ, 1958 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 151 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 3,300 килограмм нооһо хайшалха гэжэ шиидээбди.

Энэ харюусалгатай уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада юу хэхэ байнабибди.

Энэ жэлдэ манай колхоз урда жэлэйхиһээ һураггүй ехэ үбһэ тэжээл бэлдэнхэй. Ганса силос дараха түсэбөө 80 процент дүүргээ һэмди. Тиихэдэ эхэ хониднай бултадаа, типовой дулаан байрада үбэлжүүлэгдэнэ. Тэндэнь үбэлдөө эдихэ үбһэ тэжээл асарагданхай. Мүнөө эхэ хонидой отара бүхэндэ эртын хурьга абаха хүнүүдые нэмэжэ гаргаабди. Манай түрүү хонишод хони хэнзэлүүлхэ зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхой. Жэшээлхэдэ, залуу хонишон Жалсаб Жамбалов үнгэрэгшэ жэлэй январь һарада хурьгалһан 20 эхэ хонидые хурьгалһанайнь һүүлээр 10—15 хоноод хусада оруулжа, июнь һарада хэнзэлүүлээд, хурьгадыень бүрин бүтэн түлжүүлээ юм. Мүнөө энэ хонишон 100 эхэ хонин бүриһөө 161 хурьга абахаар шиидэнхэй.

Манай бүхы отарануудай 1395 толгой эхэ хонидой 1300 гараниинь январь, февраль һарануудта хурьгалхань. Мүнөө хурьгалха хонидой харууһа, эдеэлүүлгые улам һайжаруулжа, хурьгалхадань һайнаар эдеэлүүлээд, 15—20 хоногой болзор соо нооһо ехые үгэдэг үүлтэрэй, шэлэмэл һайн хусануудай үрөөр үрэжүүлхэбди. Тиихын тула хусануудаа отара бүхэнэй хонишодто даалгажа үгөөд, һайнаар эдеэлүүлжэ байнабди.

Энээниие бэелүүлхын түлөө тусхай хэмжээ-ябуулгануудые дуургэхэ хэрэгтэй. Хуса бүхэндэ үдэртөө 1 килограмм талха таряанай зүйл, 4 килограмм һайхан үбһэ, 1 килограмм һолоомо, 2 килограмм кукурузын силос, 2 литр машиндагдаһан һү үгэнэбди. Хусануудтаа орооной үедэ 2 үндэгэ үгэлсэхэбди. Эдэ бүгэдэмнай тэжээлэй 3 единицэһээ бага болохогүй байха юм. Мүн эхэ хонидтоо талха таряанһаа гадна, 300 грамм зелёнко, 1 килограмм һолоомо, 2 килограмм силос үгэнэбди. Үүлтэртэ эхэ хонидто талха таряан бүри ехээр үгтэнэ. Мүн тэжээлдэнь яһанай гурил, дабһа, нарһанай шэлбэһэн, минеральна тэжээл оролсодог.

1958 ондо хонидойнгоо олошорхые хараадаа абаад, мүнөө жэлдэ газар тарьялангай болон сабшалангайнгаа ургасые дээшэлүүлхын түлөө оролдожо, тэжээлэй культурануудай тарилгын талмайе үргэдхэхэбди. Мүн 1000 толгой хони хурьганай байха хоёр байра шэнээр барихабди.

Энэ урдаа табиһан зорилгоёо хонишодойнгоо амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ колхозой правлени, партийна эхин организаци бүхы анхарал оролдолгоо хандуулжа, тэдэнэй ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, эрилтэнүүдыень хангаха байна. Мүнөө хонидые хэнзэлүүлһэн, абаһан хурьгадаа хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн хонишодто ажалай түлөөһэн нэмээгдэхэ юм.

Манай колхозой хонишод хэлэһэндээ хүрэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгада, Декларацида ба эб найрамдалай Манифестдэ харюу болгон, 1958 ондо хонидоо олоор хэнзэлүүлжэ, хурьга олоор абаха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэнь лабтай.

Ж. Жамбалов, Б.-С. Батомункуев, Н. Намжилова, Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишод.
Д. Дугаров, колхозой түрүүлэгшэ,
Ц-Д. Найданов парторганизациин секретарь,
Д. Дамдинов, ОТФ-е даагша.

Америкын Холбоото Штадуудай президент г-н Дуайт Д. Эйзенхауэртэ болон Великобританиин премьер-министр г-н Г. Макмилланда СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин бэшэгүүдые эльгээбэ

Хойто-атлантическа союзда болон Варшавска договорой Организацида хабаададаг гүрэнүүдэй, мүн тэрэшэлэн тэдээндэ хабаагүй, бусад хэдэн оронуудай хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай хоорондо зүблөө зарлаха тухай асуудалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин США-гэй президент Д. Эйзенхауэртэ болон Великобританиин премьер-министр Г. Макмилланда бэшэгүүдые эльгээгээ.

США-да байдаг СССР-эй посольство Н. А. Булганинай бэшэгые президент Д. Эйзенхауэртэ дамжуулан үгэхыень США-гэй гүрэнэй департаментда январиин 9-дэ барюулаа. Уласхоорондын холбоо харилсаае үргэдхэхэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар түрүүшын алхам хэжэ болохо тушаа декабриин 10-да эльгээгдэһэн бэшэг соонь хэлэгдэһэн Советскэ правительствын һанамжа тухай, мүн тэрэшэлэн 1957 оной декабриин 21-дэ СССР-эй Верховно Соведэй абаһан Тогтоол соо хэлэгдэһэн дурадхалнууд тухай Н. А. Булганин мүнөө эльгээһэн бэшэг соогоо президент Д. Эйзенхауэртэ һануулна.

Н. А. Булганин энэ бэшэгтээ уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые зөөлэрүүлхэ тушаа асуудалаар Советскэ правительствын оруулжа байгаа дурадхал хабсаргаба. Хойто-атлантическа союзда болон Варшавска договорой Организацида хабаададаг гүрэнүүдэй, мүн тэдэндэ хабаададаггүй хэдэн бусад оронуудай хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай зүблөөе ойрын 2—3 һарын туршада зарлаха гэжэ тэрэ дурадхал соонь хараалагданхай.

Великобританиин премьер-министр Г. Макмилланда эльгээгдэһэн бэшэгые СССР-эй элшэн сайд январиин 9-дэ Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ барюулаа. Энхэ тайбан байдалда аюултайгаар уласхоорондын событинуудай хүгжэдэг шалтагаанууд тухай энээнэй урда тээ эльгээгдэһэн бэшэг соо хэлэгдэһэн Советскэ правительствын һанамжа тухай, мүн уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые зөөлэрүүлхын тулада бэелүүлэгдэхэ түсхай дурадхалнууд тухай Н. А. Булганин мүнөө эльгээһэн бэшэг соогоо һануулна.

Атомна буу зэбсэгтэй Великобританиин правительство эб найрамдалай түлөө агуухэ бусад гүрэнүүдтэй хамта тон ехэ харюусалгатай байһан дээрэһээ зүблөө зарлаха тухай, мүн тэрэнэй үмэнэ байһан зорилгонууд тухай Советскэ правительствын оруулжа байгаа дурадхалые дэмжэжэ, энэ асуудалаар баримталдаг һанамжаяа Советскэ правительствода мэдээсэхэ бэзэ гэжэ найдажа байһанаа Н. А. Булганин бэшэгэйнгээ түгэсхэлдэ мэдүүлээ.

КПСС-эй ЦК-һаа болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ

Россида болоһон хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөндэ үни сагһаа хойшо хабаадагшадай нэгэн, 1897 онһоо хойшо коммунистическэ партиин гэшүүн, манай орон дотор коммунизмын илахын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэһэн **Григорий Иванович ПЕТРОВСКИЙ** үни удаан үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр январиин 9-дэ 6 час 45 минутада Москвада наһа бараба гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүнзэгы ехээр гашуудан партидаа, бүхы ажалшадтаа мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦК

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Инди ошохонь

1955 оной майда СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Индиин парламентын делегаци Советскэ Союзда айлшалһан юм.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй болон Национальностьнуудай Соведэй делегациие 1958 оной февралиин тэн багаар Инди айлшалжа ерэхыень урьһан Индиин парламентын Арадай Палатын спикер болон Штадуудай Соведэй Түрүүлэгшын үнэн зүрхэнэй уряалые СССР-тэ байдаг Индиин Республикын Онсо, Бүрин эрхэтэ Элшэн сайд К. П. Ш. Менон дамжуулба.

Энээнтэй дашарамдуулан СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство Москвада байдаг Индиин Республикын Посольстводо бэшэг эльгээжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй болон Национальностьнуудай Соведэй делегациие Инди айлшаар эльгээхэ гэһэн Индиин парламентын уряалые угаа ехээр баясан СССР-эй Верховно Совет хүндэтэй дээрэ хүлеэн абана гэжэ тэрээн соогоо мэдүүлээ. Советскэ парламентын делегациин Инди ошоод ерэхэдэнь, хоёр оронoй парламентнуудай Инди болон Советскэ Союзай, мүн бүхы дэлхэйн арадуудай аша туһада улам нягта холбоотойгоор, үгэеэ хүсэд ойлголсон ажалладаг болохо хэрэгтэнь туһа хүргэгдэхэ байна гэжэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын эльгээһэн бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Манай делегаци 1958 оной февральда Дели мордохо.

Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжаар 1958 ондо болохо тиражууд

Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжаһаа 2 миллиард түхэригэй орошо ороxo гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй IX сессиин баталһан СССР-эй 1958 оной гүрэнэй бюджет соо хараалагданхай юм.

Жэл бүри энэ урьһаламжаар шүүбэринүүдэй зургаан гол ба нэгэ нэмэлтэ тираж үнгэргэгдэдэг. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэл адли 1958 ондошье 3 процентнэ урьһаламжаар шүүбэринүүдэй гол тиражууд январиин 30-да, мартын 30-да, майн 30-да, июлиин 30-да, сентябриин 30-да, ноябриин 30-да үнгэргэгдэхэ. Тиихэдэ нэмэлтэ тираж сентябриин 30-да үнгэргэгдэхэ байна.

Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжын гаргагдаһаар 10 жэл үнгэрбэ. Энэ турша соо шүүбэринүүдэй 60 гол, мүн 10 нэмэлтэ тиражууд үнгэргэгдөө юм. Тэдэ тиражуудта нэгэ миллиард түхэригэй урьһаламжын разряд бүхэндэ 625 мянган шүүбэри буужа, 393 миллион шахуу түхэриг болоо.

Шүүһэн облигацинуудай усадхагдажа, саашадаа тиражуудта наадагдахаяа болидог дээрэһээнь, мүн тиихэтэй хамта үнгэргэгдэдэг тиражуудта шүүбэринүүдэй тоогой хододоо нэгэл зандаа байдаг дээрэһээнь, тиражай болохо бүри облигацяар шүүхэ ушарнууд улам олошорхо юм.

(ТАСС).

БҮМБЭРСЭГ ДЭЛХЭЙЕ ТОЙРОГШО ХОЁРДОХИ ХЭМЭЛ ОДОНОЙ ЯБАДАЛ

Январиин 10-най үглөөнэй 6 часта хоёрдохи хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 959-дэхеэ тойробо.

Хойто широтагай 63 болон 65 градусай хоорондо наранай ороһоной һүүлээр, мүн урда широтагай 30 ба 59 градусай хоорондо наранай гарахын урда тээ, үүлэгүй сэлмэг байгаа һаань, хоёрдохи хэмэл одые миин нюдөөр хаража болохо.

(ТАСС).

СУДНА БАРИЛГЫН ЗАВОДТО

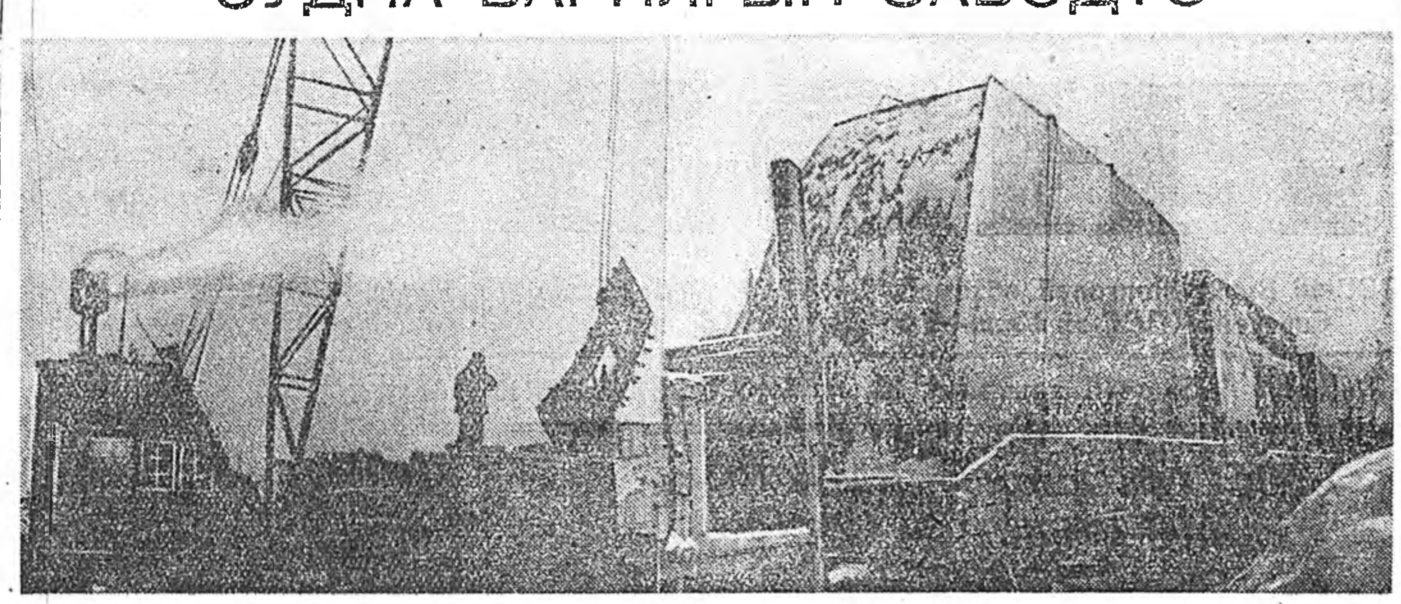

Улан-Удын судна барилгын заводой коллектив эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн юм. Тэдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ хэдэн олон теплоход, томо танкер, 20 гаран баржа гэхэ мэтые бүтээгээ. «Леваневскиин» нэрэмжэтэ пароход, «ВС-3» земмашина, мүн бусадшье суднанууд эндэ капитальна заһабариһаа болзорһоо урид гаргагдаа һэн.

Гансахан декабрь һарада 70 гаран баржа, понтонууд Братска ГЭС-тэ эльгээгдэһэн байна. Энэ жэлэй январь һарада Братска ГЭС-тэ мүн лэ эды шэнээн баржа, понтонууд эльгээгдэхэ юм.

Судна барилгын заводойхид 1958 оной хоёрдохи кварталһаа эхилжэ, поточно аргаар судна бүтээжэ эхилхэнь. Заводой коллектив судна барилгын талаар шэнэ технологи хэрэглэдэг болохо юм. Хэрбээ урдань багашаг суднанууд бүтээн гаргагдадаг байгаа һаа, мүнөө бүри томо суднанууд бүтээгдэдэг болохонь.

Республикын гол мүрэнүүдээр ябаха багахан теплоходуул энэ жэлһээ бүтээгдэжэ эхилхэнь. Навигациин эхилтэр өөрөө ябадаг хоёр рефрижератор ашаглалгада үгтэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын судна бүтээлгын заводто хэгдэһэн суднанууд Братска ГЭС-тэ эльгээгдэхээр ашаалагдажа байна.

Д. Балдановай фото-текст.

БАРИЛГАШАДАЙ АМЖАЛТА

Талха, таряанай продуктнуудай республиканска управлени жэл бүхэндэ гэр байра, үйлэдбэриин томо барилгануудые барина. Управлениин коллектив үнгэрэгшэ 1957 ондо хамаг арга боломжоёо хэрэглэжэ, жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Тэдэнэр 1957 ондо баригдахаар хараалагдаһан түсэбөө болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэбэ. 3,2 мянган тонно талха таряа хадагалха склад, 325 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра бариха түсэбтэй аад, 12,8 мянган тонно талха таряанай багтаха дүрбэн склад, 1024 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра барьяа. Тэрээнһээ гадна, 335 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада үгтэхөөр дүтэлжэ байна.

Управлениин базануудай, пунктнуудай хүдэлмэришэд болон албахаагшад барилгын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэнэйнгээ түлөө шанда хүртэбэ.

В. Гительман, талха таряанай продуктнуудай республиканска управлениин үйлэдбэриин техническэ таһагай ахалагша инженер.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Алдуугаа дабтажа болохогүйл

Баргажанай аймагай колхозууд жэл бүри энэ үедэ культурно-ажаһуудалай, зоотехническэ барилгануудта хэрэгтэй болодог барилгын модо, шулуу бэлэдхэжэ эхилдэг юм. Аймагай колхозууд культурно-ажаһуудалай, зоотехническэ барилгануудта ороxo 23 мянган кубометр модо түсэбэй ёһоор бэлэдхэжэ, барилга хэгдэхэ газарта 2—3 һарын туршада зөөхэ ёһотой.

Энэ асуудалаар мүнөө үедэ юун хэгдэжэ байна хаб, гээд хаража үзэе. «Гигант» колхоз аймаг дотороо эгээн түрүүлэн барилгын модо бэлэдхэжэ эхилээ. Мүнөө модо бэлэдхэл, тэрэниие зөөлгэдэ 40 гаран хүн үдэр бүри ажаллажа байнхай. Эдэнэр хэдэн үдэрэй туршада 700 гаран кубометр модо бэлэдхэжэ, 150 кубометр модыень барилгын газарта зөөгөө. Мүн энэ талаар Сталинай (Баргажан), XVIII партсъездын колхозуудай хэһэн хүдэлмэринь һайшаалтай.

Гэхэтэй хамта, аймаг дотор энэ хүдэлмэриие тоохогүй гү, али саг эртэ гэһэн бодолтой хүтэлбэрилэгшэд бии. Жэшээ болгон Уланай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые (түрүүлэгшэнь Е. Ф. Устинов) абаад үзэе. Энэ колхоз ямаршье хэмжээ-ябуулгын болоходо жэлһээ жэлдэ аймагай колхозуудай һүүлдэ шэргүүлдэжэ ябадаг. Мүнөө хараад үзэхэдэ, дээрэ дурсагдагша хэмжээ-ябуулга эхилэгдээшьегүй байһаар. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр колхоздо баригдахаар хараалагдаһан малай байранууд модо, шулуунай үгы дээрэһээ боложо баригдаагүй һэн. Теэд мүнөөшье энэ алдуугаа дабтагдажа байна.

Тэрэшэлэн Сталинай (Улан) «Большевик» колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд барилгын модо бэлэдхэхэ хүдэлмэриие хойшонь татажа байнхай.

Барилга ехээр хэхын тулада, нэгэ түрүүн һайн модон хэрэгтэй болодог. Тиимэһээ аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хүдэлмэриие үбэл, эгээл таатай үедэ шаргын харгытай һарануудта хэжэ шадаагүйл һаа, баһа гэр байра барилгын таһалдуулхань ха юм. Тиимэһээ тула колхозууд хоорондын барилгануудые хүтэлбэрилдэг таһаг эдэ үдэрнүүдтэ бии байгаа дутагдалнуудаа усадхажа, барилгын модо бэлэдхэхэ хүдэлмэриие һайжаруулха аабза гэжэ һанагдана.

Б. Байгалай.

Шиидхэгдэхээр болоһон асуудал

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшад, хонишод 1957 ондо горьтойхон амжалта туйлажа, абаһан уялгануудаа дүүргээ.

Теэд колхозой гүүртэ, отарануудай малшадай хэдэг ажал мүнөө болотор оньһожоруулагдаагүй байхань гайхалтай. Ядахын сагта үүлтэртэ фермын малые эдеэлүүлхэһээ абаад, хото, хорёоень сэбэрлэхэ ажал хүрэтэр хуу гараар хэгдэнэ. Һаалишад үдэр бүри үбһэ гараараа зөөжэ, малдаа үгэдэг юм. Эндэхи һаалишад 10—18 толгой үнеэдээ эдеэлүүлхын тулада хэды шэнээн саг соо үбһэ зөөхэ, худагһаа уһа удхажа сагаа барана гээшэб? Үшөө энээнэй хажуугаар малайнгаа байрые шэбхэ, шабааһанһаань сэбэрлэхэ хүдэлмэри хэжэ байдаг.

—Манай отарын хонид худагһаа уһалдаг юм. Худагаймнай уһан 14 метр гүнзэгыдэ байдаг. 688 хони нэгэ дахин уһалхын түлөө 200 гаран хүнэг уһан хэрэгтэй болодог, тиихэдэ хоёр часһаа үлүү саг гаргашалагдана. Тоолоод үзэгты, иимэ ехэ уһа дээшэнь үргэжэ гаргахада, хэды шэнээн хүсэн гаргагданаб,—гэжэ колхозой эхэ хонидые адуулагша Бутыд Батуева хөөрэнэ.

Мүнөө энэ отарада хэхэ хүдэлмэринь бүри ехэ болонхой. Юуб гэхэдэ, отарын олонхи хонидынь түрэжэ эхилээ бшуу. «Худагтамнай насос хэжэ үгыт» гэжэ хэды дахин хэлэгдээ, теэд хэгдэһэн юумэн байхагүй. Колхозой правлени, партийна организациин мал ажал дээрэхи хүдэлмэринүүдээ оньһожоруулаа һаань, бүришье ехэ амжалта туйлагдаха байгаа. Тиихэдэ энэ колхозой хүршэнэр «Путь Ленина» колхозойхид Сэлэнгын МТС-эй механизаторнуудай туһаламжаар малай хоёр гүүртэдэ дүүжэн харгы бүтээжэ үгэһэн байна.

Сүхын МТС-эй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүршэнэрэйхидһөө жэшээ абаха яанабта? гэжэ асуугдахаар болоод байна.

Т. Баймин.

ХҮДЭЛМЭРИШЭН, ХҮДӨӨ БЭШЭГШЭДЭЙ ШЭНЭ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ

(„Правдын" январиин 9-нэй түрүү бэшэгһээ)

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд манай орон дотор коммунистическэ байгуулалтын бүхы һалбаринуудта арад зоной эдэбхи болон зохёон байгуулхы үүсхэлые айхабтар ехээр хүгжөөн бадаруулаа. Хүдэлмэришэд болон хүдөөгэй корреспондентнүүдэй үргэн хүдэлөөн хадаа арад зоной энэ эдэбхиие гэршэлэн харуулна.

Союзна болон автономно республикануудта, хизаарнууд, областьнууд, городууд болон районуудта болоһон хүдэлмэришэд, хүдөөгэй корреспондентнүүдэй съезднүүд, зүблөөнүүд, мүн тэрэшэлэн түбэй хэдэ хэдэн газетэнүүдэй үнгэргэһэн хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөнүүд ехэ удхашанартай байгаа. Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд бүри эдэбхитэйгээр бэшэдэг болоһон байна. Хэблэлэй зоной дунда ябуулдаг хүдэлмэриин эгээл дайшалхы арга болоһон хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй шалгалтын рейдэнүүд, постнууд, комсомолой «хүнгэн кавалери», ниитын харалга гэхэ мэтэ хаа хаанагүй дахинаа һэргээгдэжэ байнхай.

Хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй хүдэлөөнэй хүсэн ехэ. Манай орон дотор болоһон культурна ехэ хубилалта хадаа хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй шэнжэ түхэлые эли бодо хубилгаа. Тэдэнэр культурно-политическэ талаараа хэмжээлэшэгүйгөөр ургаһан байна. Энээнэй ашаар ханын газетэнүүд, завод, фабрикануудай, город, аймагуудай газетэнүүд удха һайнтайгаар гарана, хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд совет хүнүүдэй ажабайдалые, эхэ оронойнгоо аша туһын тулада тэдэнэй зохёон байгуулха ажалые бүхы талаһаань гүнзэгыгөөр харуулна. Бага газетэнүүдтэ советскэ интеллигенци — инженернүүд болон техникүүд, агрономууд болон зоотехникүүд, врачууд болон багшанар эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнууд һайнаар харуулагдадаг болоо.

Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ, хүгжөөхэтэеэ хамта, газетэнүүд ажал хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр харуулдаг, оло миллион зоной дунда бии боложо байһан шэнэ, түрүү юумэнүүдтэ анхаралтайгаар, наринаар хандадаг болоо.

Жэшээлхэдэ, «Радянська Украина» гэжэ республикын газетые хаража үзэе. Киевэй мотоциклын заводой хүдэлмэришэд редакцида: һарын 29 хоног соо завод түсэбөө 48 процент дүүргээд, харин һүүлшын гансахан үдэр соо һарынгаа түсэбэй 52 процент дүүргэбэ гэжэ мэдээсэл хүргэһэн байгаа. Тиигээд хүдэлмэришэн бэшэгшэд завод дээрээ шалгалта хэһэн юм. Рейдовэ шалгалтаар тодорһон зүйлнүүдһээ гадна, заводой олон тиражтай газетэдэ түсэблэлгые һайжаруулха талаар, үйлэдбэриин шалгалтые шангадхаха талаар олон дурадхалнууд хэблэгдээ һэн. «Радянська Украина» газетын редакци энэ заводой хүдэлмэришэн бэшэгшэдэй үүсхэлые дэмжэжэ, иимэ шалгалтануудые республикын бусад предприятинуудта хэһэн юм. Тиигэжэ шалгалта хэдэг болоһонһоо хойшо предприятинуудта нэгэ жэгдээр хүдэлхын түлөө шанга тэмсэл дэлгэржэ захалһан байна.

Промышленность болон барилгые хүтэлбэрилгэеэ шэнэдхэн табиха, үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ зониие бүри олоор хабаадуулха тушаа Коммунистическэ партиингаа хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ манай хэблэл шухала үүргэ дүүргэнэ. Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд олон түмэн зоной дунда байдаг туладаа хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые, нютагай баялигуудые элирүүлхэ, һайнаар, шадамараар хэрэглэхэ хэрэгтэнь совнархозуудта ехэ туһа хүргэнэ. Жэшээлхэдэ, байгаалиин ехэ баялиг олдожо, ашаглагдажа захалһан Кустанайн областьдо хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд областиин газетээр дамжуулан, нютагай баялигуудые хэрэглэжэ, эндэ цемент, силикатна хирпиисэ хэдэг болохо тухай дурадхал совнархоздо оруулаа.

Мүнөө манай арад СССР-эй экономическа гол зорилгые — хүн бүхэндэ хүртэсын талаар продукци гаргалгаараа эгээ хүгжэнги капиталис оронуудые түүхэтэ богонихон болзор соо хүсэжэ, урдань ороxo зорилго бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа оролдожо байна. Ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, техникэеэ хүгжөөн нарижуулха, үйлэдбэриин бүхы арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхэ талаар тэмсэлдэнь партидаа манай хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд бүхы ажал-ябуулгаараа туһалха ёһотой.

Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха зэргэтэй. Социалис мүрысөөнэй үрэ дүнгүүдые, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй амжалта болон дүй дүршэлые һонирхолтойгоор, хурсаар харуулжа байха шухала. Мүрысөө хүтэлбэрилгэдэ ёһо тэдыгээр хандадаг ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй.

Байрын барилгануудые бариха түсэбэй хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһаниие хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд саг үргэлжэ хинан шалгажа байха ёһотой.

Түрүү колхознигууд, совхозуудай үүсхэлээр, һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн бүгэдэарадай тэмсэл орон доторнай дэлгэрбэ. Энэ шухала зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ хүдөө бэшэгшэд, колхозууд, МТС-үүд, совхозуудай, районой, область болон республикын газетэнүүд өөһэдынгөө хубитые оруулха байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ зарим томо колхозуудта үдэр бүриин газетэнүүд олон хэһэгээр барлагдажа гарадаг болоо. Манай хүдөө тосхонуудта боложо байгаа энэ шэнэ юумэн хадаа колхознигуудай зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлэй саг үргэлжэ дээшэлжэ байһыень гэршэлнэ. Түрүү дүй дүршэл бэдэрхэ, дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ, ажал гаргаша багатайгаар хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо хэрэгтэ хүдөө бэшэгшэд эсэшэ сусашагүйгөөр туһална.

Хүдөө бэшэгшэд газетэнүүдэй хуудаһануудта шухала шухала ажабайдалай гүн гүнзэгыһөө гараһан асуудалнуудые табидаг болоо. Жэшээлхэдэ, Латвиин «Циня» гэжэ республикын газетэ гараха бүридөө колхоз, совхозуудһаа ерэһэн хэдэ хэдэн корреспонденцинуудые хэблэжэ байдаг. Хайшан гээд малһаа ашаг шэмэ ехээр абадаг болохомнайб, ямар аргаар малдаа элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэхэмнайб, хүдэлмэриингөө хүсые хайшан гэжэ тааруугаар хэрэглэхэмнайб гэһэн һанал бодол хүдөө бэшэгшэдые эзэлнэ. Владимирска областиин колхозуудта социалис мүрысөөнэй дэлгэрэлгэдэ хүдөө бэшэгшэ Н. Черкасовагай «Призыв» газетэдэ бэшэһэнь ехэ туһа хүргөө. Зарим эрхим амжалта туйладаг хүнүүдтэ бүхы арга бии болгоод лэ, бэшэ олон зониие мартажа, мал ажалай фермэнүүдтэ социалис мүрысөө буруугаар эмхидхэдэг ушарые нүхэр Черкасова шүүмжэлһэн байгаа.

Туйлаһан амжалтануудаа, түрүү дүй дүршэл элирхэйлэн харуулхаа, дутуу дунданууды зүрхэтэйгөөр, эрид шангаар шүүмжэлхэ гээшэ хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй дайшалхы зорилгонь болоно. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые дэлгэрүүлгэдэ манай хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй, хэблэлэй дүүргэдэг үүргэнь ехэ. Тиигэбэшье, заримдаа хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдые ямар нэгэн албан хойрогууда «хажарлаха», хэблэлдэ шүүмжэлэл гаргаһанайнь түлөө хойноһоонь ороxo баримтанууд үзэгдэдэг байна. Иимэ албан хойрог хүнүүдтэй партийна организацинууд шангаар тэмсэхэ ёһотой. Хүдэлмэришэн бэшэгшэ нүхэр Неродые хажарлаһанай түлөө Украинын КП-гэй Днепропетровско горкомой шиидхэбэри тэмдэглэмээр. Энэ хэрэгтэ зэмэтэй хүнүүд шангаар хэһээгдээ.

Хэблэлэй айхабтар ехэ удхашанартай байһан тухай Ленинэй заабарие бэелүүлэн, манай Коммунистическэ парти хүдэлмэришэн, хүдөөгэй корреспондентнүүдтэ, совет хэблэлэй хүгжэлтэдэ хододоо анхаралаа табижа байдаг.

Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй хүдэлөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлые!

Таанар үдэртөө үнеэн бүриһөө хахад пүүд һү һаана гүт?

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой түрүү һаалишан Екатерина Севастьянова, | Иволгын аймагай «8-е марта» колхозой эрхим һаалишан Валентина Торгашина.

Л. Хайдуровай, М. Тимофеевэй фото

Саянтын һаалишадай жэшээгээр

Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой һаалишад саянынхидай жэшээгээр үбэлэй үедэ үнеэн бүриһөө хахад пүүд һү һаалгын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Колхозой түрүү һаалишан Намжил Ендонова 1957 ондо үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һаажа, түсэбһөө гадуур 8 мянган литр һү тушаагаа һэн. Комсомол басаган Софья Гомбоева үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1400 литр һааха уялгатай аад, 1852 литр һаагаа.

Тэндэхи һаалишад СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгаар, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ документнүүдээр зоригжоһон, 1958 ондо дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха уялга абаа.

Колхозой түрүү һаалишад дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана. Жэшээнь, 3-дахи комплексно бригадын һаалишан Н. Ендонова үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һаахаар шиидэә.

Мүнөө һаалишадай абаһан уялгань бэелүүлэгдэжэ эхилбэ. Январиин түрүүшын 7 хоногой туршада Гомбоева даажа абаһан үнеэдээ 630 литр һү һаагаа. Энээнииень үнеэн бүридэ хубаахада үдэр бүри литр һүн һаагдаһан болоно. Һаалишан Ендонова үдэртөө үнеэн бүриһөө хахад пүүд һү һаана.

Эдэ һаалишад хайшан гэжэ иимэ амжалта туйланаб гэхэдэ иимэ. Үнеэдээ тобир тарганаар үбэлжэлгэдэ оруулаад, һайнаар эдеэлүүлнэ, зоотехническэ заабариин ёһоор һаана. Үнеэдтээ бардаа болон талха тарянай зүйл, шэмэтэ тэжээл эдюулдэг.

—Хэрбээ рационой ёһоор үнеэдээ эдеэлүүлээд, бурдууг, шэмэ һайнтай тэжээлээр таһалдуулангүй байгаад, зүбөөр һаагаа һаа үбэлэй үедэ сүүдхэдээ үнеэн бүриһөө 10—12 литр һү һаажа болохо байна,—гэжэ эндэхи һаалишад мэдүүлнэ. Гадна, үнеэдынь энэ жэлдэ типовой һайн байрада оруулагданхай. Тэндэнь электрын гэрэл носодог. Сэбэр агаарай орожо байхаар түхеэрэлгэ хэгдэнхэй. Үнеэдэйнь байра үдэр бүри сэбэрлэгдэжэ, дэбисхэрынь һэлгэгдэжэ байдаг. Үнеэдтэ тэжээл асарха дүүжэн харгы түхеэрэгдэнхэй. Бүдүүн болон шэмэтэ тэжээл үнеэдэй байрын газаа шэрэжэ асарагдаһан байна. Тэндэнь тусгаар малтагдаһан худаг бии. Һаалишад үнеэдээ бүлеэн уһаар уһалдаг болоо.

Колхозой правлени, партийна эхин организаци һаалишадтаа ехэ анхарал табидаг, зохихо туһаламжа тэдэндэ үзүүлдэг.

1958 ондо үнеэдэйнгээ байра шадарай ажалые хүсэдөөр оньһожоруулжа, автоуһалуури, электрын хүсөөр үнеэ һааха түхеэрэлгэ, тэжээлэй кухни, кормозапарник гэхэ мэтые тодхохо юм. Мүн искусственнэ үрэжүүлгые түргэнөөр хэрэглэжэ, үнеэдэй һубайрха ябадал усадхагдаха. Үнеэн бүридэ 8 — 10 тонно силос, үнеэдэй уяада байха үе соо тус бүридэнь сүүдхэдээ 2 килограмм тухай хүртэхөөр корнеплод болон концентрированнэ тэжээл бэлдэгдэхэ. Бригада бүхэндэ 25 гектар тухай ногоон конвейер, 25 гектар корнеплод таригдаха юм.

Энэ үедэ 10 хоноод лэ һаалишадай ажалай дүн гаргагдажа, һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар бии байгаа дутагдалнуудые усадхаха тухайда бодото хэмжээн абтадаг болоо.

Һаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Хүдэлмэриингөө һүүлдэ һаалишад улаан булангаа ерэжэ, газетэ, журналнуудые, тусхай брошюрануудые уншадаг болонхой. Мүн тэдэнэр оронойнгоо болон республикын түрүү һаалишадай дүй дүршэлые шудалан үзэдэг. Тэндэнь нүүдэл библиотекэ болон шатар, даам, домино бии. Харуулан ойлгуулха агитаци һайнаар табигданхай. Үнеэдые эдеэлүүлхэ рацион, баталһан түсэб, уялгануудынь улаан булан соо хадаатай.

Энэ колхозой һаалишад абаһан уялгаяа бэелүүлжэ, һү һаалгаяа горьтойгоор дээшэлүүлхэнь лабтай.

А. Лхамажапов.

Хоёр дахин ехэ һү һааба

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е ойрын жэлдэ хүсэхэ хэрэгтэ туһа нэмэри оруулхаар зоригжоһон Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой һаалишад үнгэрэгшэ жэлдэ һү һаалгаяа нилээд дээшэлүүлээ. Тиигэжэ колхоздо дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 2016 килограмм һүн һаагдаһан байна.

Тус колхоз 1956 онойхидо орходоо һү һаалгаяа 2-һоо үлүү дахин дээшэлүүлээ. Гүрэндэ һү тушааха түсэбөө колхоз нилээд ехээр үлүүлэн дүүргээ.

Колхозой түрүү һаалишад М. Афанасьева, В. Короткова, Е. Яковлева, Л. Колбова болон бусад жэлдээ үнеэн бүриһөө 2200-һаа 2670 килограмм хүрэтэр һү һаагаа. Шэнэ жэлдэ бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялганнуудые һаалишад абаба.

М. Очиров.

АМАН ҮГЫН ЖУРНАЛ

Манай республикын Горькиин нэрэмжэтэ библиотекэ шэнэ жэлһээ аман үгын журнал эмхидхэдэг болоо. Энэ журналнуудынь «Литературын һонинууд», «Наука болон техникэ арад зоной аша туһада» гэжэ нэрэтэй. Шэнэ журналнуудые уншагшад орон доторхи литература болон искусствын һонинуудтай, наука болон техникын гайхамшагта туйлалтануудтай танилсуулха аргатай. Иимэ журнал боложо байһан юумые түргөөр, тодо хурсаар харуулха ёһотой. Журналай һонирхолтой байхын тулада элдэб зурагууд, атомай хүсэн тухай кинофильм, «мүнөө үеын техникын туйлалтанууд» гэжэ номой выставкэ гэхэ мэтэ хэрэглэгдээ. Энээндэ бэлэдхэл һара урид эхилһэн юм. Аман үгын журналые ажалша залуушуул илангаяа һонирхоно. Нүхэд Фролов, Карпенко, Кольман, Майоров, Балбанов гэгшэд элдэб номуудые уншаһан байна.

«Атомой хүсэн арад зоной аша туһада» гэһэн журналай түрүүшын хуудаһые физико-математическэ наукануудай кандидат Н. Иванов нээбэ. Наука болон техникын хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг тухай зооветинститудай электрификациин кафедрые даагша И. Нурминский хөөрэжэ үгэбэ. Врач Ковшарова, зооветинститудай багша Башкуева гэгшэд һонирхолтой лекцинүүдые уншаба. Түгэсхэлдэнь библиотекын главна библиограф Л. Махнёва шагнагшадта техникэ болон наукын туйлалтануудые харуулһан шэнэ номууд тухай хөөрэжэ үгэбэ. Мүн научно-популярно фильмнүүд харуулагдаһан байна. Аман үгын журнал саашадаашье үнгэргэгдэжэ байха юм.

Н. Карташов, республикын Горькиин нэрэмжэтэ библиотекын директорые орлогшо.

Эролдосотой библиотекарь

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо олон номуудтай библиотекэ бии. Энэ библиотекын уншагшадынь гол түлэб һаалишад, хонишод, гахайшад, механизаторнууд юм. Жэшээлхэдэ, комбайнернууд Б. Сафонов, А. Арьяев гэгшэд тус тустаа 20—20 ном, тугалшан Л. Багидаева 30 гаран ном, мүн колхозой гэшүүд Б. Санжиев, А. Сафонов болон бусад хэдэн арбаад ном уншаһан байна.

Энэ библиотекые даагшаар Лхамасу Дармаева ажаллана. Нүхэр Дармаевагай оролдолгын ашаар уншагшадай тоо үдэрһөө үдэртэ олошорно, библиотекэдэнь элдэб хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Уншаха номуудаа шэлэжэ абахадань уншагшадта саг үргэлжэ туһалдаг, ойлгогдоогүй асуудалнуудтань харюу үгэдэг.

Библиотекэнь досоогоо тааруу зохидоор шэмэглэгдэнхэй, ханада элдэб зурагууд, уряа лозунгнууд, диаграмманууд хадагданхай, стол дээгүүр элдэб газетэ, журналнууд табяатай.

Энээнһээ гадуур нүхэр Дармаева неделидээ хоёр дахин малай фермэ, отаранууд дээгүүр ябажа, малшадай номуудые һэлгэдэг, хөөрэлдөө хэдэг байна. Эрхим ажалайнгаа түлөө библиотекарь Дармаева колхозой правлениин зүгһөө шанда хүртэбэ.

Г. Доржиев.

КРИТИКЭ БА БИБЛИОГРАФИ

„Алас үндэр зам"

Уранзохёолшо Дамба Жалсараев манай дунда эгээн эдэбхитэйгээр, оролдосо ехэтэйгээр бэшэдэг поэдүүдэй нэгэн болонхой. Тэрэнэй зохёоһон шүлэгүүдэй түрүүшын ном—«Үнэн тухай үгэһөө» эхилээд, «Үдын эрьедэ», «Дүүнэртээ хөөрэлдөөн», «Булжамуур», «Аян замай дуунууд» гэһэн суглуулбаринуудые уншахадаа, бидэнэр Дамба Жалсараевай поэтическэ мэргэжэл шадабариин улам ургажа, аялга дуунайнь огсом тодо боложо байһые элеэр харанабди.

Мэнэ һаяхан энэ нүхэрэй шүлэгүүдэй шэнэ номые Бурят-Монголой номой хэблэл гаргаба. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаһан энэ суглуулбаринь «Алас үндэр зам» гэһэн гаршагтай. Автор энээн соогоо ехэнхинь арад зоной хани барисаан тушаа, тэдэнэй «дүрөө ниилүүлэн эхилһэн шэнэ зам» тушаа, түрэһэн гараһан нютаг тухайгаа удха түгэс, уран хурсаар хэлэнэ. Хэрбээ энээнэй урда тээ бэшэһэн зохёолнууд дотороо Дамба Жалсараев ямар нэгэн юумэнэй газаа талые гүйхэнөөр баримта болгон абаад, олохон ушарта тэрэнээ ябуүд магтан дууладаг байгаа һаа, мүнөө хэблэһэн ном доторoo уран шүлэг найруулгада элитэ ондоогоор хандадаг боложо байһанаа лабаар гэршэлбэ. Ямар нэгэн үзэгдэлэй гол удхые уудалан гаргажа, арад зонойнгоо хуби заяан тухай, үетэн сасуутанайнгаа дабажа гараһан зам тухай бодолгото болон, гүнзэгыгөөр тайлбарилха гэжэ уранзохёолшо оролдоно. Жэшээлхэдэ, холын аянда зорижо, самолёдто һуугаад ябаһан тухайгаа «Ниидэлгэн» гэжэ шүлэг соогоо поэт арад зонойнгоо зүгһөө шухала даалгабари абаад, холые зорин ниидэжэ ябахадаа газар нютагайнгаа гоё һайханиие, үргэн дэлюуниие гайхан харахаһаа гадна, өөрынгөө зүрхэнэй мэдэрэлые, олоной үмэнэ ямар харюусалгатай байһанаа шадабаритай гүнзэгыгөөр удхалан хэлэнэ. Дээрэ гарахадаа хамаг хүнһөө холые харадаг болообоб гэжэ гэнэдэхэгүй, харин «үбсүүн дээрээ хүгжөөжэ иимэ дээрэ үргэһэн түрэһэн газар» тухайгаа, «хойноһоош этигэн харааш бол, хожом асууха эрхэтэй», «халуун дураараа дулаасуулааш бол, хүйтөөр хайраха шадалтай» арад зон тухайгаа һанажа ябаһанаа уранзохёолшо тодорхойгоор мэдэрэн харуулна.

Энэ ном дотор оруулагдаһан шүлэгүүдэй эгээн эрхим һайнуудайнь нэгэн «Алас үндэр зам» гэжэ нэрлэгдэнхэй. «Агууехэ һургаал ухаандаа, сээжэдээ хадажа», «агууехэ зорилго һудаһан соогоо харьялуулжа» «аян замдаа гараһан» үетэн сасуутан, ажалша нүхэдэйнгөө илалтые, тэрэнэйнь уг удхые, эгээ ямар юумэн тээшэ зорижо ябаһан гол шэглэлые поэт уран шүлэг зохёолгын гуримаар удхалан гаргана.

> Аргагүй бэлэхэнээр, өөрөө
> хүлнай ябанагүй,
> Алхам бүхэндөө хүлэрнэбди,—
> хубсаһаяа бажуухаар.
> Харгы гаргахада,
> хонхосог, гүбөө барагдахагүй,
> Халаахай, хартаганаан
> орёолдохо үшөө хажуугаар.

Уранзохёолшын бэшэһэн эдээхэн юрын мүрнүүдые наада захынь абаад харахада, ямаршье «яларма толормо», «ханхинама шэнхинэмэ» онсо шэнжэгүй, зүгөөр эдээн сооһоо хүндэ шанартай, эрэлхэг дорюун аялга хүрэһөөр соностоод орхино бшуу. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, шүлэгэй гол удха, түхэл хэлбэри хоёр бэе бэедээ зүрилдөөгүй, хоорондоо нягта холбоотой байна ха юм. Иимээр бэшэһэн мүрнүүд сооһоо ямар нэгэн үгые абажа хаяад гү, али ондоогоор һэлгүүлээд үзэгты,—яашье болохогүй!

Харин шүлэг зохёолгын асуудалаар Улан-Удэдэ һаяшаг болоһон семинар дээрэ поэдүүдэй уран мэргэжэл, үгын баялиг, шүлэгүүдэйнь түхэл хэлбэри, аялга, найруулга, национальна онсо өөрэ шэнжэ тухай асуудалнууд оройдоо табигдаагүй шахуунь гэмшэлтэй. Харин тиихын орондо «толгой холбуулга хэрэгтэй гээшэ гү», али шүлэг соохи бүхы «эмхидхэлэй үүргые рифмэдэ даалгаха ушартай гү гээд лэ дүүргэжэрхёо ха юмбибди. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, шүлэг зохёолгымнай мүнөө үеын байдал тухай асуудал нэгэ талаһаа, имагтал удхынгаа талаһаа хаража үзэгдөө гэжэ һанамаар. Харин манай шүлэг зохёолгын али бүхы талаар эгээ мүнөө туйлагдаад байһан зарим тэды амжалта (багашье һаа) бодото ёһоор, тодо һонороор тэмдэглэгдээгүй байшоо. Энээниие Дамба Жалсараевайшье бэшэһэн «Ниидэлгэн», «Алас үндэр зам», «Ёохор», «Шамдаа» гэхэ зэргын үнэхөөрөө һайн шүлэгүүдэй жэшээ дээрэ бүри элеэр харуулжа болохоор байгаа.

Хүнэй зүрхэ сэдьхэлдэ хүрэмэ шүлэг бэшэхын тула миил удха гаргаад орхихо бэшэ, харин тэрэ удхаяа уран образ, үгэ хэлэнэй баялигаар хэм соонь шэмэглэжэ, үдэ жэгүүр оруулха ушартай ха юм. «Шамдаа» гэжэ шүлэг дотороо Дамба Жалсараев иигэжэ бэшэнэ:

> Намжаа дэлюун талаяа хүллэнэб,
> Наранай туяа боожом болоно.
> Үнгэлиг һолонго дугаатай,
> Үзэсхэлэнтэ булжамуур хонхотой
> Табилнаб шамдаа.

Иимээр бэшэһэн мүрнүүдые уншахадаа урматайшье, сэдьхэлдэ зэхидшье болодог ха юм. Уран бинрээр зуража, урдатнай дэлгээжэрхиһэн шэнгеэр үзэгдэнэ бэшэ аал?! Зүгөөр поэдэй энэ шэнэ ном соогоо оруулһан шүлэгүүд бултадаа нэгэ жэгдэ һайнаар бэшэгдээгүй. Манай һанахада, «Түрэһэн минии тала», «Түрэл хото», «Хонишон басагад», «Гол ехэ харгы» гэһэн шүлэгүүд мүлигдэхөөр, бүришье горьтойгоор заһагдахаар байгаа. Хэрбээ хэблэлэй газарһаа, номой редактор В. Петоновой зүгһөө эрилтэ табигдаад байгаа һаань, уранзохёолшын дүүргэжэ шадаха байһаниинь лабтай. Зарим һайн шүлэгүүд соошье ойлгогдохогүй удхатай мүрнүүдэй, үзэгэй алдуунуудай «бэлшэжэ ябаһаниинь» халагламаар. Жэшээлхэдэ, «Эхэ» гэжэ шүлэгэй эхиндэ иигэжэ уншанабди:

> Гандаһан таладаа буурал
> сагаан, (?).
> Ганса сусалдал носоходоно... (?).
> Хүгшэрхэ бүри хүлеэлгэн
> удаан—
> Хүбүүн ошоһоор хэды жэл
> болоноб?!

Түрүүшын хоёр мүр соо юуншье тухай поэдэй хэлэжэ байһаниинь ойлгогдоногүй. Хоёрдохи мүр соо аад лэ, «гандаһан таладал», «ганса сусалдал» гэһэн хоёр амба томо зэргэсүүлгэ оруулжархихадань тэдэнь бэе бэедээ һаалта хээд, зүрилдэшэнэ. Тиигээдшье удаахи хоёр мүртээ угайдхадаа холбогдоногүй. Мүн энэ шүлэгэй гурбадахи бадагыешье абаад үзээл даа:

> Дуулалдаһаар шууялдаһаар
> залуушуул үнгэрбэ.
> Дуратай дуунинь... ямар
> хүндэб! (?)
> Хэрэлсы өөдэ хүн... Пенси
> ерэбэ... (?)
> Хэрэггүйл тэрэ эхын зүрхэндэ!

Энээниие уншахада юрэнхыдөө ойлгогдожошье магад. Теэд дундахи хоёр мүрынь яагаашье һаа—шүлэгэй мүр болоогүй бшуу.

Дээрэ заагдаһан зарим тэды дутагдалнуудтайшье һаа, «Алас үндэр зам» гэһэн Дамба Жалсараевай шэнэ ном поэдэй улам ургажа ябаһые, мэргэжэл шадабариинь дээшэлжэ байһыень гэршэлнэ.

Ч. Намжилов.

Ленинград. С. Орджоникидзын нэрэмжэтэ Балтиин заводой судна барилгашад океанда ябажа, загаһа баридаг дизель-электроходно томо рефрижераторнуудые олоор бүтээгээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 10 мянган тонно уһанай багтаамжатай, 1957 ондо эгээл һүүлшын болохо «Красногвардейск» гэжэ рефрижератор декабриин 26-да уһанда табигдаа:

ТАСС-эй фотохронико.

Һайшаалтай үүсхэл

Малажалые культурнаар эрхилдэг болое

Лазогой нэрэмжэтэ колхозой малшадай Прибайкальска аймагайнгаа бүхы малшадта хандаһан бэшэгые «Знамя победы» гэжэ аймагай газетэ толилбо.

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ зорилгоор тус колхозой малшад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн юм. Тиин тэдэнэр үнгэрэгшэ жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2140 литр һү һаагаа. Бии байһан арга боломжонуудаа хаража үзөөд, энэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлажа, үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааха уялга тэдэнэр абаба.

Һү һаалгые эрид дээшэлүүлхын түлөө үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлхэ, харууһалхаһаа гадна, мал ажалые культурнаар эрхилхэ хэрэгтэй гэжэ эндэхи малшад тоолоно. Мал ажалай фермэ бүхэниие эмхи гуримтай болгохо, үнеэдые ариг сэбэрээр байлгаха, хүдэлмэриин үдэрэй гуримые нарииаар сахиха, үнеэдые зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалха хэрэгтэй ха юм.

— Мүнөө бидэнэр малажалые культурнаар эрхилдэг болообди,—гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

КПСС-эй айком, «Знамя победы» газетэ мал ажалай фермэнүүд дээрэ ариг сэбэрые сахиха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэ, малые зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалха заабаринуудые аймагай колхозуудта нэбтэрүүлхэ зорилгоор ниитын харалга-шалгалта эмхидхэһэн байна. Иимэ харалга хандалга гаргаһан Лазогой нэрэмжэтэ колхоздо һаяхан үнгэргэгдөө. Аймагай бусад колхозуудай, МТС-эй, аймагай организацинуудай түлөөлэгшэд, колхозые шефтээ абаһан модо буулгаха Сэлэнгын базын хүдэлмэрилэгшэд эндэ ерээ. Тэдэнэр тус колхозой мал ажалай фермын хүдэлмэритэй танилсажа, үүсхэлыень ехээр һайшаан дэмжэһэн байха юм.

Энэ колхозой Ильинска, Покровско һүнэй-товарна фермэнүүд социалистическэ мүрысөөндэ үнинэй түрүүлжэ ябадаг. Харин мал ажалые зоотехническэ заабариин ёһоор эрхилхэ талаар зарим тэды дутагдалнууд эндэ бии байгаа. Эдэ дутагдалнуудаа түргэнөөр усадхаха гэжэ һаалишад шиидээд, горьтой хүдэлмэри хээ.

Мүнөө Ильинскэ фермэ типовой байрануудтай болоо, ажалынь оньһожоруулагдаа. Эндэ тугалнууд түлигдэдэггүй байрада байлгагдажа түлжүүлэгдэнэ. Байранууд соо ариг сэбэр, тугал бүхэн һолоомон дэбисхэртэй, ондо ондоо байлгагдана. Мүн тэжээл буйлуулха хүдэлмэри хүсэд оньһожоруулагдаа. Тэжээлэй цех типовой проектын ёһоор баригдаһан юм. Үнеэдэй байра соо ариг сэбэр, эмхи гуримтай.

— Бидэнэр үглөөниинь һаахынгаа урда үнеэдээ арилгадаг, байра соохи наг шэбхэ саг сагтань гаргадаг болообди, —гэжэ эндэхи һаалишад хөөрэнэ.

— Үнеэдые саг соонь арилгажа байхада, һү һаалга 10—15 процентээр дээшэлүүлэгдэнэ,—гэжэ колхозой зоотехник Минеев айлшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Энэ фермын үнеэн бүхэндэ сүүдхэдээ 4 килограмм үбһэн, 12 килограмм силос, дэбтээгдэһэн һолоомо, 300 грамм концентрат үгтэнэ. Тэрээнһээ гадна һүтэй үнеэн бүридэ 200 грамм концентрат нэмэжэ эдюулэгдэнэ. Иигэжэ үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ 9—10 литр һүн һаагдадаг болоо.

Энэ колхоздо айлшаар ерэгшэд һаалиша хүбүүн Анатолий Николаевай ажаллахые ехэ һонирхожо хараһан, хөөрэлдэһэн байна. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2714 литр һү һаагаа.

Энэ харалгын һүүлээр зүблөөн үнгэргэгдөө. Тус колхозой малшад, айлшаар ерэгшэд өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэһэн, һони һонин дурадхалнуудые оруулһан байна. Колхозой зоотехник Минеев, һаалишан М. Юдаева, фермые даагша Алемасов хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрөө, олон асуудалнуудта харюусаа.

Мал ажалаа культурнаар эрхилдэг болохын тула Лазогой нэрэмжэтэ колхозой дүй дүршэлые бусад колхозуудта нэбтэрүүлхэ гэжэ эндэ ерэгшэд нэгэн дуугаар шиидхээ.

ЭДИРШҮҮЛЭЙ БҮТЭЭҺЭН ЗОХЁОЛ

Эндэхи бүхы юумэниинь булта техникэтэй холбоотой. Станциин байшан соо ороходо коридор соонь техническэ ёлко эрьелдэжэ байха. Элдэб янзын техникын дүрсэ хээд үлгэжэ ёлкоёо гоёонхой. Эдир технигүүдэй хэһэн ёлко соонь элдэб үнгэтэй лампочканууд нилээдгүй олон. Эдир технигүүдэй уран гараар хэдэг юумэнүүдые тоолохо болоо һаа, барагдашагүй.

Һүүлэй үедэ эдир технигүүдэй республиканска станцида хэгдэһэн юумэнэй тон һониниинь юун бэ гэхэдэ, хэмэл одонуудтай замбуулин түбиин макет болоно. Энэнь астрономи үзэхэдэ ехэ туһатай байха юм. Хэмэл одонуудые хэхэ хэрэгтэ станциин бүхы кружогууд хабаадаа. Станциие даагша Александр Александрович Пестерев түрүүтэй гушаад эдир технигүүд бүхэли һара соо хүдэлөө.

Станциин бүхы эдиршүүлэй хабаадалгатайгаар энэ макет бүтээгдээ юм. Юуб гэхэдэ, энээндэ хабаадаагүй кружок байхагүй. Бэшэгэй машинкада сохижо һураха кружогһоо эхилээд, ухаалан зохёохо кружок хүрэтэр булта хабаадажа, хамтын ухаагаар элдэб һонирхолтой юумэнүүдые бүтээнэ. Энэ хадаа эдир технигүүдтэ ехэ туһатай. Яажа мэдэхэб, эдэнэрэй дунда ерээдүйн ехэ ехэ эрдэмтэд— замбуулин түбиие шэнжэлхэ, ондоо түбинүүдтэ аяншалха хүнүүд байгаа аалам. Эдир «эрдэмтэдэй» хэһэн техническэ македынь хүн зониие ехээр һонирхуулна.

...— Замбуулин түби гээшэмнай хэтэ мүнхэдөө байһан, байхашье юм. Хүнэй оюун бэлигтэ ухаан шэнжэл шэнжэлһээр замбуулиниие мэдэлдээ абажал байна,—гээд дикторэй (арбадахи классай һурагша Мая Куклинагай) хэлэхые дууланабди. Дикторэй хэлэжэ байхада макет соонь дэлхэйн бүмбэрсэг эрьелдэжэ байха, тэрэниие һара тойрожо ябана. Тиигэһээр байтар түрүүшын хэмэл одон бии болонхой, дэлхэйн бүмбэрсэг тойрожо ябана. Тээ байд гээд, түрүүшынхиһээ томо, хоёрдохи хэмэл одон бии болоод, бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон ябана. Иигэжэ байтарынь:

— Нүхэдүүд! Эдиршүүл! Ерээдүй тухай түсэблэн бодомжолоёбди. Таамаглан бодожо үзэһэн юумэн хүсэлдэдэг ха юм,— гээд диктор хөөрэлдөөгөө дүүргэхэ тээгээ хэлэнэ. Эдир технигүүд замбуулин түбиие шэнжэлхэ станциин проект табижа дүүргэбэ ха. Иигэжэ аргагүй мантан хэмэл одо бүтээбэ һэн ха даа. Энэ одонһоо ондоо түби (планета) тээшэ ниидэхээр түсэб табигдаа. Тиигээд байхада мүнөөхи станцимнай (хэмэл одомнай) нилээдгүй олон элдэб түхеэрэлгэтэй байхал даа. Энэнь ямар байхаб гэжэ таанад өөһэдынгөө һанамжые манай станцида эльгээгты,— гээд энэ хөөрэлдөөн дүүрэнэ.

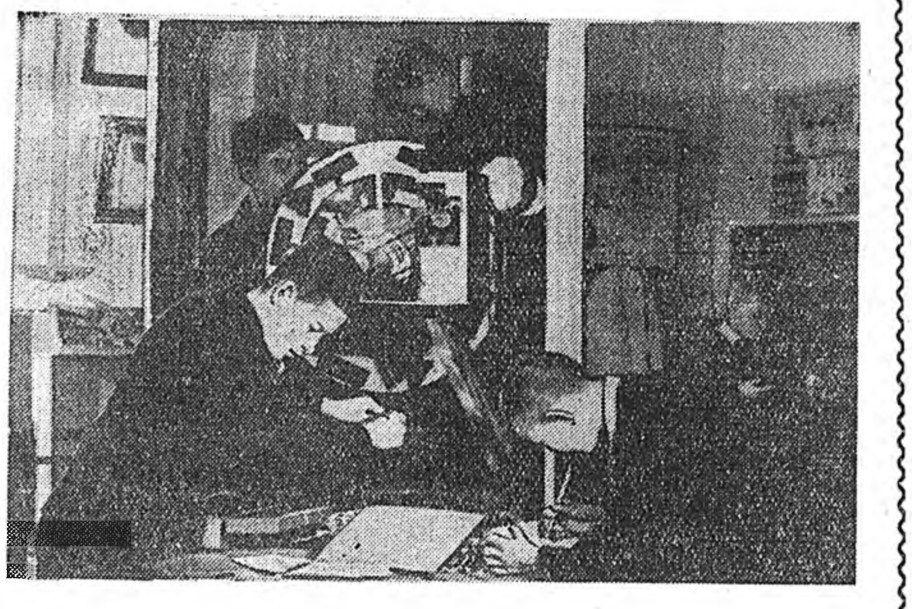

Республикын һургуулинуудай үхибүүд энээндэнь харюу — һанамжаяа эльгээхэл байха. Юуб гэхэдэ, эдир багашуул юумэ ухаалан зохёохо ехэ дуратай, ерээдүйн юумэн тухай түсэб бодолтой ябадаг зон ха юм. Ерээдүйн сагта хэн болохо биб гэһэн асуудалда досоо досоогоо хэн харюусангүй ябана гээбтэ. Бултал бодолтой, түсэбтэй ябаһан байха. Эдэнэй дунда ехэ замай эхиндэ туласа хүрэжэ ерэһэн хүнүүд—арбадахи классайхид олон ааб даа. Эдэмнайшье урдаа эли тодо зорилго табинхай шахуу улад байха. Манай орондо иимэ зондо ажалайшье, эрдэмэйшье зам үргэнөөр нээгээтэй.

Эдир технигүүдэй бүтээһэн хэмэл одонуудтай македые городой ажалшад һонирхон харана. Һургуулинуудһаа экскурсяар ерэһэн үхибүүд станциин бусад юумэнүүдые харахатаяа хамта энээнииень заатагүй хаража гарадаг. Эндэ һаяхан Иволгын аймагай Харганаагай һургуулиин үхибүүд ерээд ошоо. Энэ мэтээр үхибүүд нүхэдэйнгөө бүтээһэн хэмэл одонуудые һонирхоно.

Эдир технигүүдэй республиканска станци тухай юрэнхы дээрэнь хэлэхэ болоо һаа, иимэ: энэ станци һаяшаг байгуулагдаһан, оройдоо гурбадахи жэлээ хүдэлжэ байгаа юм. Үхибүүдые ажалда дүйтэй болгохо талаар, ухаалан зохёохо талаар ехэ юумэ хэжэ байдаг гээшэ. Эндэ олон янзын кружогууд хүдэлдэг. Үхибүүд тои юрын бэлэн юумэнһээ эхилээд, орёо нарин юумэ хэжэ шададаг болохо аргатай. Эдэнэр модоор стул хэхэһээ эхилээд, ехэ ухаансар бэрхээр радиостанци хэдэг байна. Фото кружогойхидой үнгэтэ фото харахада нюдэ баясамаар. Улан-Удэ городой 65-дахи һургуулиин 10-дахи классай һурагша Феди Овчинниковай, 29-дэхи һургуулиин 7-дохи классай һурагша Витя Перегудовай буулгаһан үнгэтэ фотонууд илангаяа һайнууд.

Һургуулинуудта ажал зааха багшанарые бэлэдхэхэ хэрэгтэ энэ станци ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Гадна багшанартай семинар үнгэргэдэг юм. Ерэхэ зун эдир технигүүдэй слёт болохоор түсэблэгдэнэ. Һургуулиин үхибүүдтэ уран бэрхэ, ухаансар бэрхээр юумэ зохёолгохын тулада станциие даагша нүхэд А. А. Пестеров, методист А. И. Пономарев болон бусад хүдэлмэрилэгшэдынь ехэ оролдолго гаргадаг байна. Эдир технигүүдэй республикын станци аймагуудай һургуулинуудта туһалдаг юм. Гэтэр, аймагуудтай холбоо барисаань үшөөл һула гэжэ хэлэхээр.

Энэ зун болохо эдир технигүүдэй слёдто бэлэдхэнгээ, энэ станциин эдир технигүүд үшөө олон юумэ ухаалан зохёохо байха.

Д. Гармаева.

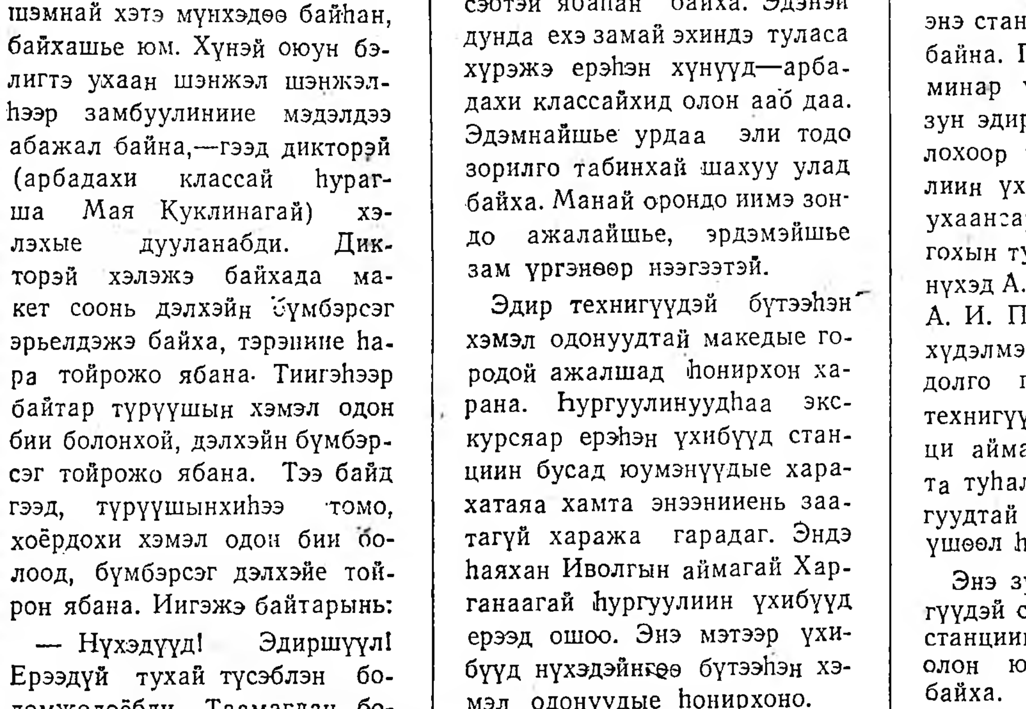

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дээдэ таладань Анатолий Кравцов түрүүтэй эдир технигүүд хэмэл одонуудай макет хэжэ дүүргээд, хабсаража байна. Удаан оролдоһон юумэниинь одоол дүүрэжэ, эдир технигүүдые баярлуулхань лэ ха..

Хоёрдохи зураг дээрэ: станциин ухаалан зохёожо хабсардаг кружогой эдир технигүүд хэмэл одонуудай македые хабсаржа дүүргээ. Эдэ одонуудай түбиие тойрожо, ябаһыень эндэ харуулагдана.

Станциин фотокружогой гэшүүн **Витя Перегудовай**, мүн манай газетые уншагша **Л. Хайдуровай** фотонууд.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Хориин аймагай Хасуурта тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр У. В. Абрамова, мүн энэ аймагай Хориин сельпогой хүдэлмэришэн Ц. Б. Базарова, Улан-Удын Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр Х. Д. Мясникова гэгшэд 9 үхибүү түрэжэ, хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Улан-Удын ПВЗ-гэй хүдэлмэришэн Кулипан Елукешева, Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. А. Цыбикдоржиева гэгшэд 8 үхибүү түрэжэ, хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаба.

Долоон үхибүү түрэжэ, хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 8 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Занграйн аймагай Онохой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр П. А. Бызгаева, Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын сельпогой хүдэлмэришэн Д. З. Дашидондокова, Прибайкальска аймагай шпалозаводой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. Д. Леданова, Занграйн аймагай Димитровэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн М. Ф. Рудакова, Хориин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой гэшүүн Е. К. Ситникова гэгшэд бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 15 эхэ, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 25 хүн шагнагдаһан байна.

Модо отолно, шэрэнэ

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи бригадын гэшүүд байрын гэрнүүдые, малай байра бариха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Мүнөө тэдэнэр барилгын 500 кубометр модо бэлэдхээд, тэрэнээ зөөжэ байна. Модо таллуулагшад С. Очиров, Г. Очиров, Л. Сакияев, Б. Очиров, А. Сафонов гэгшэд үдэртөө 3—3 кубометр модо таллуулха түсэбтэй аад, тус тустаа 4 кубометр таллуулна.

7 хоногой турша соо 190 кубометр барилгын модон хадаһаа шэрэгдээд байна.

Барилгашад 1958 оной туршада колхознигуудтаа байрын 10 шэнэ гэр барихаар хараална.

П. Минжиев.

Ага нютагай домог

Эртэ урда сагта, нэгэ голой эхин багта, гартаа тулуууртай малша бурят, арадаа мэшээгтэй аяншаород хоёр үглөөнэй шаргал улаан наранаар үргэн ехэ талын дунда золгоо һэн ха.

—Зай, энэ һайхан ямар нютаг бэлэй даа?—гэжэ ородынь өөрынхеэрээ уридшалан асууба ха. Тиихэдэнь, буряадынь гансал «хорошо» гэжэ үгэ мэдэхэ һэн тулада «һайхан лэ гэнэ ха юм даа» гэжэ ойлгоод:

—Ага, ага, хорош!—гэжэ байжа оло дахин дуугараа һэн гэхэ.

—Зай, тиигээл һаа, «Ага» нютаг гээшэ юм байна,—гэжэ аянша ородынь саашалаа һэн гэхэ. Ага нютаг тэрэ гэһэнһээ хойшо алдаршан суурхаһаар.

А. Очиров.

Болоһон ушар

Хулгайшан баригдаба

Харанхы һүни.. Милиционер Андрей Васильевич Матвеев албаяа хэжэ—патрульда ябатараа, нэгэ һэжэглэмээр хүниие хараба.

Һонор милиционер тэрэниие барижа, шалгаха гэжэ тэрэ дороо шиидэбэ.

Тиихэдэнь мүнөөхи хүн зугадажа, «Прогресс» кинотеатрын хашаа абарин гаталаад, хабтагай дамжан гэрэй оройдо гарамсаараа хабтагайгаа түлхижэ унагааба. Һүбэлгэн бэрхэ милиционерэй гэрэй оройдо гаран сасуунь, хулгайшан һүрэжэ буугаа. Тиихэдэнь милиционер дээрэһээнь даража унаа.

Иигэжэ баригдаһан Алфимов милициин таһагта асарагдаа. Хулгайшан Алфимов Г. гэжэ гражданкын юумые хулуужа абаһанаа мэдэрээ.

Хулгайшан сүүдлүүлжэ зэмээ амасахань.

И. Очиров.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Кипр. Кипрын патриодууд Эхэ ороноо бэеэ даанхай байдалтай болгохын түлөө Англиин колонизаторнуудтай һүүлэй үедэ шангаар тэмсэнэ. Кипр аралай олохон городуудта олон зоной хабаадалгатай демонстрацинууд болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Никозиин талмай дээрэ болоһон залуушуулай демонстраци харуулагдана. Демонстрацида хабаадагшад Грециин национальна тугые дээрэ үргэн ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

Петру Грозын хуурсагай хажууда

БУХАРЕСТ, январиин 9. (ТАСС). Румыниин ажалшад хоёрдохи үдэрөө республикын ордон тээшэ таһалгаряагүйгөөр ошожол, ошожол байна. Румыниин Арадай Республикын элдэб нютагуудта ажаһуудаг хүдэлмэришэд, таряашадай делегацинууд, гүрэнэй эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, сэрэгэй албанайхид, интеллигенциин түлөөлэгшэнэр, студентнэр, пионернүүд болон һурагшад Румыниин арадай үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Петру Грозые һүүлшын замда үдэшэхэеэ эндэ ерэжэ, малгайгаа абажа һүгэдэн зал руу ороно.

Мүн Петру Грозын түрэһэн Хунедоарска областиин Бэчина тосхоной таряашадай делегаци нютагайнгаа хүбүүнтэй хахасахаяа эндэ ерээ.

Ордоной залнууд соо гашуудалай хара бүдөөр хүбөөлһэн олон сэсэгүүд табигданхай. Агууехэ Национальна Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэдэ инаг дуратай, тэрэниие ехээр хүндэлдэг байһанаа харуулан, ажалшад үнэн зүрхэнһөө гараһан үгэнүүдые хара бүдүүн дээрэ бэшэнхэй.

Румыниин Агууехэ Национальна Суглаанай сесси болохонь

БУХАРЕСТ, январиин 9. (ТАСС). Агууехэ Национальна Суглаанай сессиие 1958 оной январиин 11-дэ зарлаха гэһэн указ Румыниин Арадай Республикын Агууехэ Национальна Суглаанай Президиум гаргаа.

СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые дахин хороохо тухай ТАСС-эй мэдээсэл тушаа хилын саанахи хэблэл һайшаан бэшэнэ

СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые дахин хороохо тухай ТАСС-эй мэдээсэлдэ хилын саанахи хэблэл анхаралаа ехээр хандуулһаар. Энэ шиидхэбэри Советскэ Союзай эб найрамдал тогтоохо гэжэ хүсэжэ байһыень харуулһан алхам мүн гэжэ Хитадай «Бэйцзинжибао» газетэ бэшэнэ. Уласхоорондын бүхы конференцинүүдтэ, ООН-эй бүхы сессинүүдтэ болон заседаниинуудта эб найрамдал тогтоохо, буу зэбсэг түргэнөөр бүтээхэеэ болихо гэжэ Советскэ Союз хододоо эрид шангаар мэдүүлдэг һэн. Энээниинь бүхы дэлхэйн ажалшад хододоо һайшаадаг байһан юм. Мүнөөшье эб найрамдалда дуратай дэлхэйн бүхы хүнүүд Советскэ правительствын шиидхэбэриие дэмжэжэ байна гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Харин тиихэдэ США тад ондоо ябуулга хэнэ гээд «Бэйцзинжибао» газетэ бэшээ. Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдээ гурбадахяа хороогоод, сэрэгэйнгээ гаргашые нилээд бага болгоод байхадань, харин США буу зэбсэг галзуу түргэнөөр бүтээхын тулада бюджедэйнгээ 63 гаран процентые сэрэгэй хэрэгтэ һомолно, залан шалгаруулагдадаг һомонуудые танай хааха базануудаар Советскэ Союзые хүреэлнэ, буу зэбсэгээ хураахын орондо «Тоһо гарганхаар пушкануудые бүтээе!» гэһэн Гитлерэй хэлэдэг байһан уряае баримталжа болонхой. Эб найрамдал тогтоохын түлөө шадалаараа оролдонобди гэжэ Америкын хэблэл сэрэг дайн бэлэдхэжэ байһанаа далдалхын тулада худал хуурмагаар хашхарадаг байна. Гэбэшье хэн эб найрамдал тогтоохые хүсэнэб; харин хэн билдагуушалан, худалаар хэлэнэб гэжэ тэдэнэй бодото ажал ябуулгаһаань тодоор харагдана гэжэ «Бэйцзинжибао» газетэ бэшэбэ.

Бусад гүрэнүүдтэй эбтэй эсэргээр зэргэ оршон, хани барисаатай байха гэжэ эрмэлзэдэг байһанаа Совет гүрэн бүхы дэлхэйдэ үшөө дахин харуулба гэжэ Берлинэй демократическа газетэнүүд бэшэнэ.

Корейн, Вьетнамай олониитын ажалшад Советскэ Союзай правительствын шиидхэбэриие һайшаана.

(ТАСС)

„Социалистическэ системэ эсэстээ заатагүй илаха"

КОЛОМБО, январиин 9. (ТАСС). 1957 оной дүнгые согсолон гаргаха зуураа, «Навалокайя» журнал бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хэмэл одонуудай СССР-тэ табигдаһан ушарай тусгаар ехэ удхашанартай байһыень онсолон тэмдэглэнэ.

Социалистическэ болон империалистическэ системын тэмсэлэй эсэстэ социалистическэ системын заатагүй илаха байһан тухайнь хоёр хэмэл одые табиһан ушар гэршэлнэ гээд журнал бэшэнэ.

Урда Корейн хэдэн солдат КНДР-эй талада ороо

ПХЕНЬЯН, январиин 9. (ТАСС). Һаяхан Корейн Арадай-Демократическа Республикын тала руу Урда Корейн армиин 9 солдат оробо гэжэ Корейн түбэй телеграфна агентство мэдээсэнэ.

Мэнэ мэнэ дайн болохонь гэжэ Америкын империалистнуудай болон лисынмановска золигуудай байха шадалаараа хашхаралдажа байгаашье һаань, ороноо эб ёһоор нэгэдүүлхэ гэжэ Урда Корейн солдадууд болон хүн зониинь ули ехээр хүсэдэг болонхой гээд эдэ солдат КНДР-эй газетэнүүдэй корреспондентнүүдтэ мэдүүлээ.

Алжирта галзуу шанга тулалдаанууд болоно

ПАРИЖ, январиин 9. (ТАСС). Алжирай Сайд городой шадар хоёр үдэрэй туршада айхабтар шанга тулалдаанууд болоо гэжэ Парижай бүхы газетэнүүд мэдээсэнэ. Франциин сэрэг эдэ тулалдаануудта самолёт болон артиллери олоор хэрэглэжэ, Алжирай 152 хүниие алаа.

Франциин сэрэгэй сүүд Алжирай 8 хүниие саазалжа алаха, нэгынь бүхы наһаарнь каторгада ябуулха гэжэ январиин 8-да шиидхэбэ гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Сүүдлүүлһэн эдэ хүнүүд ороноо бэеэ даанхай болгохын түлөө тэмсэлдэ хабаадаһан байгаа.

Өөһэдынгөө союзнигуудые саашадаа зэбсэгжүүлхэ гэһэн түсэб США зохёоно

ВАШИНГТОН, январиин 9. (ТАСС). «Бэе бэеынгээ аюулгүй байдалые сугтаа сахиха программа» гэдэгэй үндэһөөр США-гэй правительство союзнигуудаа саашадаа зэбсэгжүүлхын бэлэдхэл хэжэ байна.

Энэ программые бэелүүлхын тулада конгрессһээ 3,9 миллиард доллар эрихэ гэжэ правительство шиидэнхэй гээд «Вашингтон пост энд Таймс-Геральд» газетын шэнжэлэгшэ Чалмерс Роберт гэгшэ мэдээсэбэ.

Республика соомнай ямар шубууд һууурижанаб

Манай республикада элдэб шубууд һууурижана. Нэгэ жэлэй турша соо хада уулаар, ой тайгаар, тала газарта, уһан сөөрэмүүдтэ 280 түрэлэй элдэб шубууд һууурижадаг юм. Тэрэ тоодо гулабхаа, борбилоо, шаазгай, турлааг, хүдүү, һойр гэхэ мэтэ 45 түрэлэй шубууд түхэреэн жэл соо эндэ байдаг, харин 157 түрэлэй, жэшээлхэдэ, нугаһан, галуун, суусагаалжан, олон янзын мяхаша борбилоогой түрэлэй элдэб бага шубууд хабартаа ниидэн ерэдэг юм. Тиихэдэ хойто зүгтэ зундаа байдаг 46 түрэлэй элдэб шубууд хабар, намарай сагта ерэдэг. Сагаан бэгсэргэ ба бусад элдэб янзын олон шубууд хойто зүгһөө эндэ ерэжэ үбэлжэдэг байна. Мүн 12 түрэлэй шубууд эндэ хаа яа ниидэжэ ерэдэг. Эдэ шубуудай зариманиинь 50—100 жэлэй туршада 1—2 дахин ниидэн ерэһэн байха юм.

Олон шубуудые ангуушад болон олзо бэдэрэгшэд баридаг байна. Борбилоогой түрэлэй олон бага шубууд хүдөө ажахыда, ой модоной ажахыда туһа хүргэдэг юм.

Республика дотор һууурижаһан, мүн хабар, намартаа ниидэн ерэдэг олон шубууд хүсэд шэнжэлэгдээгүй байна. Харин СССР-эй Географическа бүлгэмэй Бурят-Монголдохи филиалай эмхидхэгдэһэн һээ хойшо энэ хүдэлмэри һэргээгдэжэ захалба. Республикымнай байгаалида ямар шубуудай ажаамидардаг, хэр олоор үдэдэг, мүн ямар шубуудай ниидэн ерэдэг байһые шэнжэлхэ зорилгоор хоёр экспедици эмхидхэгдэһэн юм. Мүнөө Баргажанай заповедник соо һууурижаһан шубууд шэнжэлэгдэжэ байна. Мүн хизаар ороноо шэнжэлэгшэд шубуудай байдалаар һонирходог юм.

И. Котов,
СССР-эй географическа бүлгэмэй бодото гэшүүн.

Редакторай орлогшо **О. ГОМБОЕВА.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни. сельского хозяйства — 47-59. пропаганды и переводов — 35-14 культуры и быта, промышленности — 34-05. местной информации и писем — 24-74. корректорская—32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00628. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5768.